

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Dot. zdarzenia nr: 1132/13

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

Przewodniczący posiedzenia

Przewodniczący Komisji: dr inż. Maciej Lasek

Sekretarz Komisji: mgr Agata Kaczyńska

Członek Komisji: mgr Tomasz Kuchciński

Członek Komisji: mgr inż. Edward Łojek

Członek Komisji: mgr inż. Ryszard Rutkowski

Członek Komisji: dr inż. Stanisław Żurkowski

Podczas posiedzenia w dniu 11 grudnia 2013 r., Komisja rozpatrywała przedstawione przez organizatora lotów informacje o zdarzeniu lotniczym paralotni SNAKE 18 z napędem TOR 200 (PPG), które wydarzyło się w dniu 25 lipca 2013 r., na lądowisku Rudniki k. Częstochowy. Działając w oparciu o **art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE** (Dz. U. UE. L. z 2010 r., Nr 295, poz. 35), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych uznała przekazane informacje za wystarczające i podjęła decyzję o zakończeniu badania zdarzenia.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

Zdarzenie miało miejsce podczas zgłoszonego organizatorowi lotu technicznego [w związku ze zmianą napędu], który był wykonywany w przerwie konkurencji w trakcie rozgrywania 1/XV Motoparalotniowych Mistrzostw Polski. Pilot wykonywał lot na nowym dotychczas nie używanym przez niego napędzie – TOR 200 cm³ o mocy o około 1/3 wyższej niż dotychczas używany napęd (Ventor 125 cm³).

Pilot wkrótce po starcie pilot wykonał kolejne zakręty w lewo, pierwszy ok. 90 °, a następnie powyżej 180°, połączone z dynamiczną zmianą ciągu zespołu napędowego oraz z dużym przechyleniem. W trakcie kolejnego zakrętu pilot poczuł gwałtowne wznoszenie połączone

z poluzowaniem taśm nośnych i linek. W ostatnim zakręcie (loop) pilot stracił kontrolę nad paralotnią, przemieścił się ponad centropląt skrzydła, wypuścił linkę sterowniczą i uchwycił taśmy nośne lewej strony skrzydła. Zdecydowanie zredukował obroty silnika. W między czasie skrzydło podwinęło końcówkę najpierw z lewej, a później z prawej strony, po czym nastąpiło ich stopniowe napełnienie. Pilot kontynuując rotację zderzył się z ziemią, uprzednio wyłączając silnik. Manewry były wykonywane na wysokości od 5 do 20 metrów nad ziemią.

W wyniku zderzenia pilot doznał poważnych obrażeń ciała. Poszkodowanego odwieziono do szpitala wezwaną karetką pogotowia ratunkowego.

Deformacji uległ kosz napędu i podstawa mocująca silnik, oraz nastąpiło niewielkie uszkodzenie śmigła. Na skrzydle paralotni nie stwierdzono uszkodzeń.

Pilot: Świadectwo Kwalifikacji pilota paralotni z uprawnieniami adekwatnymi do wykonywanego lotu, członek Kadry Narodowej. Nalot ogólny ok. 500 h, w tym roku 50 h.

Warunki atmosferyczne: wiatr ok. 2-3 m/s, podmuchy termiczne do 5 m/s.

Skrzydło: Snake 18.

Dotychczas używane przez pilota podczas zawodów - w przeciągu 4 dni w trakcie 12 konkurencji w łącznym czasie przekraczającym 8 godzin. Ustawienia trymerów skrzydła nie odbiegały od normy i były prawidłowe dla normalnego lotu w konkurencjach slalomowych.

Silnik: Tor 200 cm³.

Przyczyna wypadku lotniczego:

- wykonywanie gwałtownych manewrów oraz dynamicznych zmian ciągu na niewielkiej wysokości, na z wykorzystaniem napędu o nieznannej dla pilota konfiguracji, oraz mocy, bez wcześniejszego stopniowego zapoznania się z reakcjami zespołu napędowego, oraz wzajemnych oddziaływań całego układu paralotnia – napęd.

Okoliczności sprzyjające zaistnieniu zdarzenia:

- panujące podczas lotu warunki termiczne;
- silny od śmigłowy moment skręcający zespołu napędowego dużej mocy;
- duża siła ciągu zespołu napędowego, zbliżona do masy pilota, wpływająca na trajektorię przemieszczenia się pilota względem skrzydła paralotni.

Działania profilaktyczne podjęte przez organizatora lotów:

Omówiono przebieg zdarzenia podczas odprawy uczestników zawodów. Dodatkowo zwrócono uwagę, że loty techniczne mają za zadanie kontrolę sprzętu i nie mogą być wykonywane na małych

wysokościach bez uprzedniego stopniowego zapoznania się z właściwościami paralotni w nowej konfiguracji, kolejno w spokojnych manewrach na bezpiecznej wysokości, a następnie dopiero podczas manewrów o podwyższonej dynamice. Na zawodach prezentujemy posiadane umiejętności, a nie przeprowadzamy loty testowe nowego dotychczas niepoznanego sprzętu.

Komisja nie formułowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

Nadzorujący badanie

mgr Agata Kaczyńska: *podpis na oryginale*